

PŘEHLED VÝZKUMŮ

49

Brno 2008

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 49

Volume 49

Číslo 1–2

Issue 1–2

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial Board

Herwig Freisinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttka, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Balász Komoróczy, Marián Mazuch, Ladislav Nejman,
Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela

Technická redakce, sazba
Technical Editors, typography

Pavel Jansa, Ondřej Mlejnek

Software
Software

Spencer Kimball, Peter Mattis, GIMP Development Team 2008: GNU
Image Manipulation Program, 2.6.1
GRASS Development Team 2008: Geographic Resources Analysis
Support System, 6.3.0
Kolektiv autorů 2008: Inkscape, 0.46
Kolektiv autorů 2005: L^AT_EX 2_ε

Fotografie na obálce
Cover Photography

Vrcholně středověká lotová závaží z českých a moravských lokalit.
Gruna, Hradisko (vlevo); Písek, u Šarlatského rybníka (v popředí); Ví-
cov, Městisko (vpravo dole); Boskovice, hrad (vpravo nahoře). Srov.
studii J. Doležela v tomto svazku. Foto P. Smékal.

*Medieval cup nested weights from czech and moravian sites. Gruna,
Hradisko (left); Písek, u Šarlatského rybníka (front); Vícov, Městisko
(bottom right); Boskovice, castle (top right). Cf. the article by J. Dole-
žel in this volume. Photo by P. Smékal.*

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i
Královopolská 147
612 00 Brno
IČ: 68081758
E-mail: pv@iabrno.cz
Internet: <http://www.iabrno.cz>

Tisk
Print

Arch, spol. s r. o.
Charbulova 3a
618 00 Brno-Černovice

KNIHOVNA AV ČR

PD 1520

Roč. 49, 2008, č. 1-2

91087/09

ISSN 1211-7250
MK ČR E 18648

Vychází dvakrát ročně
Vydáno v Brně roku 2008
Náklad 450 kusů

Copyright ©2008 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v.v.i. and the authors.

místo posledního odpočinku poměrně mohutná kamenná zeď, jejíž relikty byly taktéž odkryty. Západním směrem hřbitov pokračoval až po základy domu z 19. stol, nelze však již určit, zda stavba domu hřbitov respektovala nebo porušila. Severním (k hradbám) a východním směrem pohřbívání pokračovalo mimo odkrývanou stavební plochu.

Prostor bohužel prošel několika zásahy, které původní situace značně poničily: nad podloží zůstaly zachovány pouze relikty nejstarší archeologické vrstvy s keramickými nálezy ze 14. a snad již konce 13. stol. (v hloubce 220–240 cm od současného povrchu). Tato vrstva byla částečně zničena při založení hřbitova v 1. pol. 17. stol. (starší zlomky keramiky často tvoří příměs zásypů hrobů). Pohřby byly zaznamenány až ve 3 horizontálních vrstvách těsně nad sebou, mladší v některých případech porušovaly ty starší. Nad těmito intaktními pohřby se nacházela mohutná nepravidelná vrstva (50–80 cm) dislokovaných lidských kostí a nálezů staršího i mladšího stáří – vrchní část hřbitova tedy musela být později poničena. Nad touto vrstvou se ještě nacházelo povrchové recentní souvrství (navážky a vyrovnávky o mocnosti cca 100–110 cm).

Obr. 107: Šumperk. Detail reliktu dřevěné konstrukce (mezi kůly je patrný fragment renesanční keramiky).
Abb. 107: Šumperk. Detail des Restes der Holzkonstruktion.

Všechny intaktní odkryté skelety ležely na zádech, hlavou k západu, ruce byly nataženy buď podél těla, nebo složeny v různých polohách na hrudi. Mrtví neměli při sobě žádné předměty, pouze v několika případech byly buď u zápěstí, nebo u krku zaznamenány drobné zlomky měděných či bronzových drátků – snad součásti oděvu. Kolem skeletů se často nacházely železné hřeby, patrně pozůstatky dřevěných rakví (hrobové jámy většinou nebyly odlišitelné). Kromě dospělých jedinců bylo prozkoumáno několik pohřbů dětských, včetně novorozeneckého a též skeletu pravděpodobně potraceného plodu.

Odkrytá situace svědčí pro fakt, že prostor hřbitova byl omezený, a tak záhy nezbylo než pohřbívat do vrstev nad sebou. Úvahy o délce užívání hřbitova musí být nyní konfrontovány s veškerými dostupnými místními písemnými prameny v kombinaci s pravděpodobnými výpočty teh-

dejší mortality. Osteologický materiál je nyní podrobován antropologickým analýzám.

Vladimír Goš, Jakub Halama

Literatura

Polách, D. 1996: Šumperské hřbitovy a pohřebiště. In: Šumperk – město a jeho obyvatelé. Šumperk, 79–104.

Resumé

Šumperk (Bez. Šumperk), Nám. Republiky. Mittelalter–Neuzeit. Stadt, Friedhof. Rettungsgrabung.

Bei der Rettungsgrabung wurde nördlich von der Stadtmauer Relikt eines Wassergrabens oder eines Behälters mit Resten der Holzkonstruktion geentdeckt. In der Ausfüllung waren zahlreiche Funde aus dem 15.–16. Jh. – keramische Fragmente der Gefäße und Kacheln, Fragmente der Glasgefäße, Eisengegenstände (Nägeln, Pfeile, Beschläge), Holzgegenstände (Wasserröhren, Schindeln, Löffel, u.s.w.), Ziegelfragmente, Tierknochen und Reste der Leder (wahrscheinlich aus Schuhen). Die zweite Etappe der Ausgrabung ermittelte Relikt des Friedhofes aus dem 17. Jh.

TASOV (OKR. TŘEBÍČ)

Intravilán obce. Středověk. Kostel a hřbitov. Záchranný výzkum.

Stavební práce a výkopy pro inženýrské sítě byly využity k ověření předpokladu, že dnešní tasovská fara v sobě skrývá pozůstatky původního románského kostela, zaniklého v souvislosti s vybudováním nového, dnes stojícího funkčního kostela kolem roku 1390. Výzkum ve dvou sondách na vnější straně budovy prokázal existenci kostela, v jehož okolí se nacházel hřbitov. Kostel byl postaven z kamene na maltu, přičemž se z velké části jednalo o kámen sbíraný. Na východní straně kostelní lodi se nacházelo kněžiště, jehož půdorys není vzhledem k rozsahu sondy zřejmý. Podle situace v sondě na jižní straně kostelní lodi se zdá, že hroby jsou uloženy ve více vrstvách.

Josef Unger

Resumé

Tasov (Bez. Třebíč). Mittelalter. Kirche und Friedhof. Mittelalter.

TASOVICE (OKR. ZNOJMO)

Intravilán, p. č. 10. Středověk. Vesnice. Záchranný výzkum.

V souvislosti s rekonstrukcí splaškové kanalizace fary v Tasovicích nad Dyjí byl v roce 2006 dokumentován výkop této inženýrské sítě. Akce byla realizována pracovníky společnosti Archaia Brno, o. p. s., objednatel byl římskokatolická farnost Tasovice (Merta 2006). Poloha lokality je 48°50'8.947"N, 16°9'18.138"E.